

Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki zmieniające rozporządzenie w sprawie współczynników kosztochłonności Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Edukacji i Nauki Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Wojciech Murdzek – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji i Nauki Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Jarosław Oliwa – Dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów w Ministerstwie Edukacji i Nauki, tel. 22 5292319, e-mail: sekretariat.dbf@mein.gov.pl Hanna Żarnowska – Zastępca Dyrektora Departamentu Budżetu i Finansów w Ministerstwie Edukacji i Nauki, tel. 22 5292319, e-mail: sekretariat.dbf@mein.gov.pl	Data sporządzenia 6 lutego 2023 r. Źródło: Upoważnienie ustawowe – art. 367 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.) Nr w wykazie prac legislacyjnych Ministra Edukacji i Nauki – 188
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Współczynniki kosztochłonności prowadzenia kształcenia na studiach stacjonarnych w poszczególnych dyscyplinach naukowych lub dyscyplinach artystycznych, zwanych dalej „dyscyplinami”, oraz współczynniki kosztochłonności prowadzenia działalności naukowej w poszczególnych dyscyplinach zostały określone rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 stycznia 2019 r. w sprawie współczynników kosztochłonności (Dz. U. poz. 202), zwanym dalej „nowelizowanym rozporządzeniem”.

Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. poz. 2202) wprowadziło zmiany w stosunku do dotychczas obowiązującej klasyfikacji dziedzin nauki i dyscyplin, polegające na:

1) wyodrębnieniu nowych dyscyplin:

- etnologia i antropologia kulturowa – w dziedzinie nauk humanistycznych,
- polonistyka – w dziedzinie nauk humanistycznych,
- inżynieria bezpieczeństwa – w dziedzinie nauk inżynieryjno-technicznych,
- ochrona dziedzictwa i konserwacja zabytków – w dziedzinie nauk inżynieryjno-technicznych,
- biologia medyczna – w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu,
- biotechnologia – w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych,
- stosunki międzynarodowe – w dziedzinie nauk społecznych,
- nauki o rodzinie – w ramach nowo utworzonej dziedziny nauk o rodzinie,
- nauki biblijne – w dziedzinie nauk teologicznych;

2) zmianie nazw dwóch dyscyplin w dziedzinie nauk inżynieryjno-technicznych:

- inżynieria lądowa i transport na „inżynieria lądowa, geodezja i transport”,
- automatyka, elektronika i elektrotechnika na „automatyka, elektronika, elektrotechnika i technologie kosmiczne”.

Wskutek powyższych zmian niezbędne stało się dostosowanie nowelizowanego rozporządzenia do aktualnej klasyfikacji dziedzin nauki i dyscyplin, a także określenie współczynników kosztochłonności prowadzenia kształcenia na studiach stacjonarnych oraz prowadzenia działalności naukowej dla nowych dyscyplin.

Ponadto wyniki przeprowadzonej analizy dotychczas funkcjonujących rozwiązań w zakresie kosztochłonności prowadzenia kształcenia na studiach stacjonarnych i prowadzenia działalności naukowej oraz argumenty podnoszone przez przedstawicieli nauk humanistycznych, zgodnie z którymi decydującym czynnikiem kosztotwórczym w każdej dyscyplinie są wynagrodzenia kształtujące się na porównywalnym poziomie dla wszystkich pracowników naukowych i dydaktycznych, wskazują na celowość wprowadzenia zmian w strukturze współczynników kosztochłonności.

Z kolei spłaszczenie struktury współczynników kosztochłonności powoduje konieczność wprowadzenia rozwiązań zmierzających do utrzymania odpowiedniej proporcji w zakresie kosztochłonności prowadzenia kształcenia na studiach stacjonarnych o profilu praktycznym w stosunku do kształcenia na studiach stacjonarnych o profilu ogólnoakademickim.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji i oczekiwany efekt

Niezbędne jest podjęcie działań legislacyjnych polegających na nowelizacji rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 stycznia 2019 r. w sprawie współczynników kosztochłonności.

Mając na względzie wprowadzone zmiany w klasyfikacji dziedzin nauki i dyscyplin oraz wpływające do Ministerstwa Edukacji i Nauki postulaty, w szczególności przedstawicieli nauk humanistycznych, przystąpiono do gromadzenia danych o kosztach prowadzonej działalności dydaktycznej i działalności naukowej, ponoszonych przez uczelnie jako jednostki o niejednorodnej pod względem reprezentowanych dyscyplin strukturze prowadzonej działalności, a przez to najbardziej reprezentatywne. W tym celu przygotowano formularz, którego zakres bazował w znacznej części na danych posiadanych przez uczelnie, obejmujących lata 2019–2021. Wypełnione formularze zwróciło ponad 90% podmiotów, co pozwala uznać próbę za reprezentatywną.

Uczelnie co do zasady nie miały trudności z wykazaniem wysokości kosztów ponoszonych na działalność naukową w ramach poszczególnych dyscyplin. Zgłaszały natomiast problemy związane z brakiem dostosowania swojej infrastruktury, w tym wykorzystywanych systemów informatycznych, do potrzeb agregacji kosztów prowadzenia działalności dydaktycznej w podziale na poszczególne dyscypliny. Wskazać należy, że w systemie szkolnictwa wyższego i nauki nie istnieje jeden zunifikowany system gromadzenia danych przez uczelnie oraz inne podmioty tego systemu prowadzące działalność naukową. Podmioty systemu szkolnictwa wyższego i nauki są autonomiczne w wyborze prowadzonej przez siebie polityki, w tym analizy kosztów prowadzonej działalności naukowej. W znacznym stopniu utrudnia to zebranie rzetelnych i spójnych danych o realnych kosztach funkcjonowania uczelni, w tym kosztach prowadzenia badań naukowych w danej dyscyplinie. Brak jest również informacji o nakładach ponoszonych przez uczelnie na kształcenie na studiach stacjonarnych w podziale na dyscypliny, w których studenci kształcący się na danym kierunku, poziomie i profilu studiów uzyskują efekty uczenia się. Przedstawione przez uczelnie dane, w szczególności dotyczące nakładów ponoszonych na działalność dydaktyczną w poszczególnych dyscyplinach, miały zatem niejednokrotnie charakter szacunkowy i nieskorelowany z liczbą studentów.

Przy uwzględnieniu powyższego zastrzeżenia, z danych pozyskanych w toku badania ankietowego wynika, że relacja nakładów ponoszonych na prowadzenie zarówno działalności dydaktycznej, jak i działalności naukowej w poszczególnych dyscyplinach, w strukturze kosztów pozawynagrodzeniowych – poza szczególnymi przypadkami występującymi w uczelniach prowadzących działalność dydaktyczną lub działalność naukową skupione w danej dziedzinie nauki (np. nauki teologiczne) albo dziedzinie sztuki – potwierdza prawidłowość dotychczasowych rozwiązań w zakresie zróżnicowania współczynników kosztochłonności.

Jednocześnie analiza uzyskanych danych pozwoliła stwierdzić, że – w zależności od dyscypliny – od 65% do nawet 85% kosztów prowadzenia działalności dydaktycznej oraz działalności naukowej stanowią wynagrodzenia wraz z pochodnymi. Z uwagi na uregulowanie wysokości minimalnego miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego profesora w drodze rozporządzenia i powiązanie z tym wynagrodzeniem wysokości wynagrodzeń pozostałych nauczycieli akademickich oraz pracowników naukowych zatrudnionych w jednostkach naukowych Polskiej Akademii Nauk, ograniczenie kosztów w tej części na poziomie podmiotów prowadzących kształcenie na studiach lub działalność naukową nie jest możliwe.

Powyższe powoduje, że choć zasadnym jest utrzymanie zróżnicowania współczynników kosztochłonności w odniesieniu do poszczególnych dyscyplin, to sama wartość tych współczynników winna ulec spłaszczeniu z dotychczas mieszczących się w przedziale 1–4 do proponowanych w projektowanym rozporządzeniu w przedziale 1–2,5, z następującą transpozycją w odniesieniu zarówno do współczynników kosztochłonności prowadzenia kształcenia na studiach stacjonarnych, jak i prowadzenia działalności naukowej:

Dotychczasowy współczynnik kosztochłonności	Nowy współczynnik kosztochłonności
1	1
1,5	1,25
2	1,5
2,5	1,75
3	2

3,5	2,25
4	2,5

Pozwoli to na zmniejszenie różnic między dyscyplinami o najniższej i najwyższej kosztowności, dzięki czemu nastąpi bardziej równomierny rozkład udziałów poszczególnych dyscyplin w ramach algorytmicznego podziału środków finansowych przeznaczonych na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz utrzymanie i rozwój potencjału badawczego, a tym samym bardziej równomierna alokacja środków finansowych w ramach tego strumienia finansowania podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki.

W konsekwencji proponuje się wprowadzenie zmiany w § 4 nowelizowanego rozporządzenia w zakresie wartości, o jaką podwyższa się współczynnik kosztowności prowadzenia kształcenia na studiach stacjonarnych o profilu praktycznym. Projektowane rozporządzenie przewiduje obniżenie tej wartości z 0,5 do 0,25. Przedmiotowa zmiana jest związana z koniecznością utrzymania odpowiedniej proporcji w zakresie kosztowności prowadzenia kształcenia na studiach stacjonarnych o profilu praktycznym w stosunku do kształcenia na studiach stacjonarnych o profilu ogólnoakademickim.

Wyodrębnionym nowym dyscyplinom proponuje się przypisać współczynniki kosztowności na poziomie tożsamym lub zbliżonym do właściwego dyscyplinom pokrewnym, w szczególności w danej dziedzinie nauki lub dziedzinie sztuki:

Dyscyplina	Współczynnik kosztowności prowadzenia kształcenia na studiach stacjonarnych	Współczynnik kosztowności prowadzenia działalności naukowej
etnologia i antropologia kulturowa	1,25	1,25
polonistyka	1,0	1,0
inżynieria bezpieczeństwa	1,75	2,25
ochrona dziedzictwa i konserwacja zabytków	1,5	1,75
biologia medyczna	2,0	2,0
biotechnologia	1,75	2,25
stosunki międzynarodowe	1,25	1,5
nauki o rodzinie	1,25	1,25
nauki biblijne	1,0	1,0

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Brak danych.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
uczelnie	358 według stanu na dzień 31.12.2022 r. z tego: 1) publiczne uczelnie akademickie, uczelnie akademickie prowadzone przez kościoły i inne związki wyznaniowe – 103; 2) niepubliczne uczelnie akademickie – 18; 3) publiczne uczelnie zawodowe i uczelnie zawodowa prowadzona przez kościół – 34; 4) niepubliczne uczelnie zawodowe – 203	Ministerstwo Edukacji i Nauki – Zintegrowany System Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on	Modyfikacja sposobu ustalania współczynnika kosztowności prowadzenia kształcenia na studiach stacjonarnych o profilu praktycznym przez obniżenie wartości, o jaką podwyższa się współczynnik kosztowności.

publiczne uczelnie zawodowe i uczelnia zawodowa prowadzona przez kościół finansowana z budżetu państwa na zasadach określonych dla uczelni publicznych na podstawie odrębnej ustawy	34 według stanu na dzień 31.12.2022 r.		Określenie współczynników kosztochłonności prowadzenia kształcenia na studiach stacjonarnych w poszczególnych dyscyplinach uwzględnianych w algorytmie podziału środków finansowych na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego.
publiczne uczelnie akademickie i uczelnie akademickie prowadzone przez kościoły i inne związki wyznaniowe finansowane z budżetu państwa na zasadach określonych dla uczelni publicznych na podstawie odrębnych ustaw	103 według stanu na dzień 31.12.2022 r.		Określenie współczynników kosztochłonności prowadzenia kształcenia na studiach stacjonarnych w poszczególnych dyscyplinach oraz prowadzenia działalności naukowej w poszczególnych dyscyplinach uwzględnianych w algorytmie podziału środków finansowych na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz potencjału badawczego.
niepubliczne uczelnie akademickie	18 według stanu na dzień 31.12.2022 r.		Określenie współczynników kosztochłonności prowadzenia działalności naukowej w poszczególnych dyscyplinach, uwzględnianych w algorytmie podziału środków finansowych na utrzymanie i rozwój potencjału badawczego.
instytuty badawcze	70 według stanu na dzień 31.12.2022 r.		
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	77 według stanu na dzień 31.12.2022 r.		
międzynarodowy instytut naukowy utworzony na podstawie odrębnej ustawy działający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	1 według stanu na dzień 31.12.2022 r.		

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

W ramach opiniowania projekt rozporządzenia otrzymały następujące podmioty:

- 1) Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich;
- 2) Konferencja Rektorów Zawodowych Szkół Polskich;
- 3) Konferencja Rektorów Publicznych Uczelni Zawodowych;
- 4) Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
- 5) Rada Doskonałości Naukowej;
- 6) Komitet Polityki Naukowej;
- 7) Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej;
- 8) Krajowa Reprezentacja Doktorantów;
- 9) Polska Akademia Nauk;
- 10) NSZZ „Solidarność”;
- 11) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
- 12) Forum Związków Zawodowych;
- 13) Konfederacja „Lewiatan”;
- 14) Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej;
- 15) Związek Rzemiosła Polskiego;
- 16) Związek Pracodawców Business Centre Club;
- 17) Związek Przedsiębiorców i Pracodawców;
- 18) Federacja Przedsiębiorców Polskich.

W ramach konsultacji publicznych projekt rozporządzenia otrzymają następujące podmioty:

- 1) Konferencja Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych;
- 2) Konferencja Rektorów Polskich Uczelni Technicznych;
- 3) Konferencja Rektorów Uczelni Artystycznych;
- 4) Konferencja Rektorów Uczelni Pedagogicznych;
- 5) Konferencja Polonistyk Uniwersyteckich;
- 6) Konferencja Dziekanów Wydziałów Przyrodniczych Uniwersytetów Polskich;
- 7) Rada Główna Instytutów Badawczych;
- 8) Rada Młodych Naukowców;
- 9) Rada Szkolnictwa Wyższego i Nauki Związku Nauczycielstwa Polskiego;
- 10) Fundacja na rzecz Nauki Polskiej;
- 11) „Obywatele Nauki”;
- 12) Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność 80”;
- 13) Krajowa Sekcja Nauki NSZZ „Solidarność”;
- 14) Federacja Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia „Porozumienie Zielonogórskie”.

Projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Edukacji i Nauki zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

Projekt rozporządzenia został udostępniony również w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348).

Wyniki konsultacji publicznych i opiniowania zostaną omówione po ich zakończeniu w raporcie z konsultacji publicznych i opiniowania.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Źródła finansowania	Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie spowoduje zwiększenia wydatków lub zmniejszenia dochodów budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.											

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0

W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ... r.)	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	0	0	0	0	0	0	0
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	–						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	–						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	–						
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	–						
Niemierzalne	–	–						
	–	–						
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, obywateli i gospodarstw domowych, a także osób niepełnosprawnych i osób starszych.						

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie
wymaganymi przez UE (szczegóły w
odwróconej tabeli zgodności).

☐ tak
☐ nie
☐ nie dotyczy

☐ zmniejszenie liczby dokumentów
☐ zmniejszenie liczby procedur
☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy
☐ inne:

☐ zwiększenie liczby dokumentów
☐ zwiększenie liczby procedur
☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
☐ inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do
ich elektronizacji.

☐ tak
☐ nie
☐ nie dotyczy

Komentarz: Brak.

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne
☐ sytuacja i rozwój regionalny
☐ sądy powszechne,
administracyjne lub wojskowe

☐ demografia
☐ mienie państwowe
☒ inne: szkolnictwo wyższe i
nauka

☐ informatyzacja
☐ zdrowie

Omówienie wpływu

Określone w projektowanym rozporządzeniu współczynniki kosztochłonności prowadzenia kształcenia na studiach stacjonarnych w poszczególnych dyscyplinach oraz prowadzenia działalności naukowej w poszczególnych dyscyplinach są jednym z parametrów uwzględnianych w algorytmicznym podziale środków finansowych, o których mowa w art. 365 pkt 1 lit. a–c i pkt 2 lit. a–d ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, tj. środków na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz utrzymanie i rozwój potencjału badawczego. Spłaszczenie struktury wartości tych współczynników kosztochłonności wpłynie zatem na wysokość

	subwencji na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz na utrzymanie i rozwój potencjału badawczego dla poszczególnych uczelni (w przypadku subwencji na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego – uczelni publicznych), instytutów badawczych, instytutów naukowych Polskiej Akademii Nauk oraz międzynarodowego instytutu naukowego utworzonego na podstawie odrębnej ustawy działającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego	
Przepisy rozporządzenia będą wykonywane cyklicznie w ramach corocznego podziału środków finansowych przeznaczonych na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz utrzymanie i rozwój potencjału badawczego, a także w ramach ustalania przez ministra współczynników kosztochłonności prowadzenia kształcenia na tworzonych kierunkach studiów stacjonarnych.	
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?	
Z uwagi na przedmiot regulacji nie przewiduje się przeprowadzania ewaluacji efektów projektu.	
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)	
Brak.	